

e-novičke

oktober 2016

Dragi bralci, oktobrska številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije prinaša številne novice o dejavnostih centra v preteklem mesecu. V njej najdete pomembne publikacije in informacije o prihajajočih usposabljanjih in dogodkih, bogat pa je tudi kotichek naših partnerjev in drugih, ki delujete v izobraževanju odraslih in vseživljenjskem učenju. Želim vam prijetne jesenske dni, Simona Kavčič, izvršna urednica e-Novičk.

VSEBINA

DOMAČE NOVICE	4
Soustvarjali smo 16. F3ŽO.....	4
Povezovalni in ustvarjalni v razpravah na 16. F3ŽO	4
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v središčih ISIO	5
Sestanek z izvajalci PUM-O.....	6
Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj in prehod v zeleno gospodarstvo.....	6
Film STAUS ZERO	7
Živa knjižnica ozavešča in razkriva pravice, poglede, položaje in vrednote različnih ljudi	7
Mi gremo pa na avstrijsko Koroško	8
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA	9
20. andragoški kolokvij – Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih	9
Kaj pravijo rezultati raziskave, predstavljeni na andragoškem kolokviju?	9
Glasovanje udeležencev popestrilo in obogatilo andragoški kolokvij	11
MEDNARODNA DEJAVNOST	12
Srečanje nacionalnih koordinatorjev EPUO v znamenju aktualnih evropskih procesov	12
Regionalni posvet <i>Pravica do izobraževanja mladih in odraslih v vseh perspektivah vseživljenjskega učenja v Evropi</i>	12
Sodelujmo v prvem Evropskem tednu poklicnih spretnosti!.....	13
POMEMBNE PUBLIKACIJE	14
Raziskava spretnosti odraslih: metodologija in rezultati – na kratko	14
Promocija zdravja pri osipnikih v programu Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)	14
Tretje Globalno poročilo o učenju in izobraževanju odraslih (GRALE III).....	15
Izšla je druga številka revije Rela.....	15
Izobraževanje in usposabljanje 2020 – digitalno in spletno učenje.....	16
Izboljšanje poklicnih možnosti za nizko izobražene: vloga svetovanja in vseživljenjskega učenja	16
IZ DRUGIH VIROV.....	17

Nacionalni posvet s slovenskimi župani <i>Izobraževanje odraslih v moji občini</i>	17
Le z drugimi smo: ponudba brezplačnih seminarjev, posvetov in konferenc	18
Tretja delavnica <i>Izzivi na področju spretnosti</i>	18
Predstavitev testiranja posameznikovih spretnosti preko računalnika	19
Evropski teden programiranja – Code Week.....	19
EPALE	20
Oktober sta na EPALE zaznamovala dva tematska dneva	20
EPALE – odlično orodje za razširjanje rezultatov projektov, ki potekajo v okviru programa Erasmus+	21
EPALE ambasadorji se bomo srečali v Rimu	21
KOTIČEK JE VAŠ	22
Raznovrstnost iz narave v družbo – razmislek o vlogi neformalnega učenja.....	22
Tudi samostojno učenje prinaša rezultate in zadovoljstvo	23
Mladi pripovedujejo članom študijskega krožka Družba skozi prostor in čas – raznolikost, ki bogati naše znanje.....	23
Študijski krožki so zanimivi tudi za mlade.....	24
Kaluma – klop, ki ob učenju povezuje ljudi ter združuje različne narodnosti in generacije	25
Kako razviti prenosljive kompetence z MOOC-i	26
Razvoj inovativnih didaktičnih pristopov za učinkovito usposabljanje na delovnem mestu	26
Tudi vi pogrešate učinkovito orodje za karierno orientacijo?	27
IščemNasvet.si – nasveti in programi izobraževanj na spletnem mestu.....	27
Višje strokovno izobraževanje je že 20 let zgodba o zaposljivosti	28
NE PREZRITE	29
Pripravljamo izobraževalno srečanje organizacij, nosilk zelenega znaka kakovosti.....	29
Ugotavljanje izobraževalnih potreb posameznika in okolja	29
POSVETI, KONFERENCE	29
KNJIŽNICA ACS	33
Septembrska številka revije Skillset&match	33
Obrazovanje odraslih/Adult education – časopis za obrazovanje odraslih i kulturu	33
Nova številka v zbirki New Directions for Adult and Continuing Education	34
Novo v knjižnici	34

Seznam najpogosteje rabljenih kratic:

ACS: Andragoški center Slovenije

CMEPIUS: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

EPALE: ePlatforma za izobraževanje odraslih v Evropi

MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

MIZŠ: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

OECD: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)

PIAAC: Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (Programme for the International Assessment of Adult Competences)

PUM: Projektno učenje za mlade (do leta 2015)

PUM-O: Projektno učenje mlajših odraslih (od leta 2016)

Soustvarjali smo 16. F3ŽO

Že petič zapovrstjo smo [ACS in partnerji](#) sodelovali na Festivalu za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) v Cankarjevem domu. Med 160-imi razstavljavci smo predstavili zanimive vsebine in načine aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja ter s tem pokazali nove poti k izboljšanju življenja starejše generacije. S pogovori in predstavljenimi primeri dobrih praks smo številne obiskovalce spodbujali k učenju. Deležni so bili domiselnega učenja angleških besed, z vrtenjem Kolesa znanja so hudomušno preizkušali svoja znanja z različnih področij, spodbujali smo jih k [pisanju z roko](#), ki na več načinov koristi razvoju naših miselnih in motoričnih sposobnosti. Ob koncu smo izžrebali enega od obiskovalcev, ki je za nagrado dobil analizo svoje pisave.

Udeleženci štirih [študijskih krožkov](#) in UTŽO pri ljudskih univerzah so pritegnili pozornost z ustvarjanjem umetnin iz odpadnih materialov, učenjem igranja na citre, s petjem ljudskih pesmi in šivanjem peče, s čimer ohranjajo kulturno dediščino. Šest dobitnic [Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih](#), ki se same nenehno učijo, so navdih drugim in se zavedajo pomena vseživljenjskega učenja, je v vlogi učečih se s svojimi zgodbami stkalo mrežo pogovorov z obiskovalci vseh generacij.

Mnogo starejših je zanimalo, kje vse se lahko izobražujejo/učijo. Usmerili smo jih v [svetovalna središča](#), na ljudske univerze, univerze za tretje življenjsko obdobje in v knjižnice ter jim predstavili povezavo do [Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih](#), [izobraževalne ponudbe ACS](#) in [drugih projektov ACS](#) ter ePlatforme za izobraževanje odraslih v Evropi – [EPALE](#).

S partnerji smo festivalsko dogajanje z vami delili tudi na svojih Facebook straneh. Galerija fotografij z naše skupne predstavitve je na ogled na [Facebook strani ACS](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Povezovalni in ustvarjalni v razpravah na 16. F3ŽO

Letošnji Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) je poleg sejemskega dela ponudil tudi vsebinsko bogat [strokovni](#) in [izobraževalni](#) program. Sodelavci ACS smo se udeležili dveh okroglih miz, in sicer uvodne o strategiji aktivnega staranja in zaključne o ustvarjalnosti starejših z naslovom *Talent in ustvarjalnost se ne starata*.

Obvladovanje demografskih sprememb bo v prihodnje eden glavnih izzivov, so opozorili na otvoritveni okrogli mizi. Razpravljavci so zato pozvali k iskanju celovitega odgovora na tveganja, ki jih za vse generacije prinaša dolgoživa družba. Med njimi sta bili tudi ministrica za delo, dr. Anja Kopač Mrak, in ministrica za zdravje, Milojka Kolar Celarc.

Na zaključni okrogli mizi so gostje z nami delili svoje poglede na ustvarjalnost v starejših letih in vsi smo bili enotnega mnenja, da je ustvarjalnost najzanesljivejša in tudi zanimiva pot do družbene vključenosti starejših.

S svojimi izkušnjami in pogledi sta razpravo obogatila tudi direktor ACS, mag. Andrej Sotošek, in dobitnica Priznanja ACS 2009, [Natalija Planinc](#), iz Društva Anbot Piran. Izjemno ustvarjalna Natalija Planinc je poudarila povezovanje v lokalnem okolju z vsemi generacijami in s stroko, saj to ustvarjalnost starejših močno spodbuja. Ključna cilja spodbujanja ustvarjalnosti starejših sta po besedah direktorja ACS njihov osebni razvoj in družbena vključenost. Opozoril je, da sta prostovoljstvo in motivacija pri krepitvi ustvarjalnosti starejših vsekakor pomembna, vendarle pa bi morala država na tem področju zagotoviti tudi sistemski okvir. Poudaril je še pomen vseživljenjskega učenja, ki se ne konča z upokojitvijo.

Povzetke obeh omenjenih razprav in drugih razprav strokovnega in izobraževalnega programa najdete [tukaj](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v središčih ISIO

V septembru 2016 smo začeli *Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v središčih ISIO*. Program je namenjen izvajalcem dejavnosti po Javnem razpisu za financiranje dejavnosti informiranja in svetovanja ter za ugotovljane in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja od 2016 do 2022.

[Temeljni program](#) je sestavljen iz treh 16-urnih modulov:

- Prvi modul je namenjen spoznavanju svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih. Tega smo izpeljali 27. in 28. septembra 2016, na njem pa so se udeleženci seznanili s strokovnimi izhodišči za svetovalno delo, z organiziranostjo, delovanjem ter s spremljanjem svetovalne dejavnosti.
- Drugi modul, ki je potekal 13. in 14. oktobra, je bil namenjen predstavitvi različnih svetovalnih pripomočkov in orodij, ki jih uporabljajo svetovalci v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih,
- Tretji modul, ki bo potekal 14. in 15. novembra, bo namenjen treningu komunikacijskih veščin v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih.

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Sestanek z izvajalci PUM-O

28. septembra 2016 je na ACS potekal sestanek, na katerem so sodelovali izvajalci programa PUM-O, [Zavod RS za zaposlovanje](#), [MDDSZ](#) in ACS. Namen sestanka je bil dosežen. Pogovorili smo se o tem, kako poteka PUM-O pri različnih izvajalcih, izpostavili probleme, ki se pojavljajo pri izpeljavi programa, in se dogovorili o rešitvah in protokolu sodelovanja. Sodelovanje vseh deležnikov je bilo odprto in tvorno. Pomembno je, da se zavedamo, da delujemo vsi za iste cilje, v isti – naši državi, čeprav smo v različnih vlogah in opravljamo različne vloge.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj in prehod v zeleno gospodarstvo

Prva skupina udeležencev programa *Razširjenega programa temeljnega usposabljanja za trajnostni razvoj in prehod v zeleno gospodarstvo v povezavi s podnebnimi spremembami* je zadovoljna zaključila 5-dnevno usposabljanje, ki ga je pripravil ACS v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor ([MOP](#)). Nastanek in izvedbo programa je omogočilo medsektorsko sodelovanje [MIZŠ](#) in MOP.

Skupina je štela dvajset udeležencev, zahtevane obveznosti jih je izpolnilo trinajst. Petdnevno usposabljanje je obsegalo terenski in kabinetni del ter se zaključilo s seminarsko nalogo, v kateri so udeleženci podali tudi predloge za prenos naučenega v svoje okolje ter ideje, kako tovrstno znanje vključiti v svoje izobraževalne programe. Znanje in izkušnje so udeležencem delili strokovnjaki in praktiki iz cele Slovenije. Skupno je v usposabljanju sodelovalo štirinajst predavateljic in predavateljev.

Usposabljanje je potekalo na ACS in na Agenciji RS za okolje. Izkušnjiški del je potekal na terenu – na Solčavskem in v Logarski dolini. Prisluhnili smo izkušnjam domačinov in jih preko Skypa primerjali z izkušnjami domačinov na Tolminskem. Udeleženci so skupaj s strokovnjaki in praktiki spoznavali temelje trajnosti – zakonitosti ekosistema ter izkušnje, nadaljnjo vizijo in načrte domačinov.

Udeleženci so enotno izrazili zadovoljstvo in pohvale tako za strokovno vodenje kot za vsebino izobraževalnega procesa. Izvedbe usposabljanja se bodo zaključile z letom 2016, največjo potrditev pa bi predstavljala uporaba znanj, ki jo bomo ponovno vrednotili v letu 2017.

V oktobru pa že poteka usposabljanje nove skupine 23-ih udeležencev, kamor so v prvi vrsti bili vabljeni mentorji študijskih krožkov. Vzporedno nastaja spletna stran, poimenovana »[znamenjatrajnosti.si](#)«, ki pa bo v širšo javnost vstopila z iztekom leta. Njen zaprti del oblikujemo z željo vzpostavitve infrastrukture za tiste izobraževalce,

ki želijo spoznati, upoštevati in uveljavljati koncept, načela in že zbrane prakse trajnosti.

Več si preberite v [daljšem članku](#).

Damjana Urh (damjana.urh@gmail.com) in dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

Film STAUS ZERO

Film z naslovom *Status Zero* (filmski napovednik najdete [tukaj](#)) Sever in Sever produkcije smo si lahko premierno ogledali 20. 9. 2016 v Kinu Šiška v Ljubljani. Osvetljuje problematiko brezposelnih mlajših odraslih v Sloveniji. Mladi protagonisti, takrat vsi udeleženci programa PUM (Projektno učenje za mlade), s svojimi življenjskimi zgodbami osvetlijo problem in se gledalcu približajo kot ljudje. Ljudje, ki hodijo po robu in imajo drugačne izkušnje od tistih, ki ne vedo, da rob obstaja. Prvi je že prestajal zaporno kazen zaradi nasilništva, drugi je končal zgolj osnovno šolo, potem pa zašel v »ekstenzivno žuriranje«, tretji prihaja iz dobro situirane, a nefunkcionalne družine.

Fantje, stari od 18 do 22 let, in 16-letno dekle govorijo o svojem položaju in tako posredno izostrijo sliko o potrebah izključenih mladih. Na eni strani lahko prepoznamo dejavnike tveganja (nefunkcionalna družina, stigma zaradi istospolne usmerjenosti, neodzivnost okolja, izkoriščanje in zloraba delodajalcev), na drugi pa tudi različne vire pomoči, ki mladim omogočijo, da zberejo moči in se premaknejo iz položaja, »ki ne daje ničesar in ne vodi nikamor«, kakor so »status zero« opisali angleški sociologi, ki so se s problemi izključenih mladih ukvarjali v devetdesetih. Program PUM je med tistimi dejavniki, ki mladim pomaga, da naredijo odločilne korake.

Ko se je predstava končala, so filmska ekipa, predvsem pa mladi iz filma, v živo spregovorili o nastajanju filma, pa tudi o tem, kako živijo leto po tem. Nekateri so se zaposlili, eden je končal maturo in nadaljuje študij, eden je odšel na potovanje v tujino, pri čemer je za vse poskrbel sam, ipd. Čeprav nekateri v celoti niso uresničili vsega, kar so načrtovali, je bilo vendarle čutiti, da so se spremenili in postali močnejši, bolj premišljeni in zreli. Deležni so bili bučnega aplavza publike, ki je skoraj do zadnjega sedeža napolnila dvorano.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Živa knjižnica ozavešča in razkriva pravice, poglede, položaje in vrednote različnih ljudi

Pred premiero filma *Status Zero* je v Kino Šiška potekal projekt Žive knjižnice, ki ga je v sodelovanju z Društvom informacijski center LEGEBITRA organiziral Zavod BOB za udeležence v programu PUM-O (projektno učenje mlajših odraslih) in druge obiskovalce. [Živa knjižnica](#) je metoda, ki s pomočjo aktivnega dialoga ozavešča in razkriva pravice, poglede, položaje in vrednote različnih ljudi, ki pripadajo različnim družbenim skupinam in kategorijam. Tako neposredno spodbuja razpravo o predsodkih v družbi in jih posledično razbija. Knjige v Živi knjižnici so namreč živi ljudje – predstavnice in predstavniki različnih manjšin, družbeno ogroženih skupin oziroma vsi, ki se v svojem življenju soočajo s predsodki, so pripravljene govoriti o svoji izkušnji ter jo deliti z obiskovalci knjižnice – ljudmi, ki so se pripravljene z njimi pogovarjati. *Žive knjige*, ki smo jih brali v Šiški, so bili med drugimi: begunec, mlada kmetica, veganka, odvisnik od iger, teolog, skvoterka, oseba z Aparthovim sindromom, mentorica PUM in nekdanji PUM-ovec ter mnogi drugi.

Dogodka so se udeležili tudi mladi iz PUM-O Ljubljana in PUM-O Maribor. Z enajstimi sem opravila kratek intervju o tem, kako so prišli v PUM-O, kaj pričakujejo od udeležbe, kako se v njem počutijo pa tudi, kakšne so njihove potrebe in karierni načrti.

Najpomembnejše sporočilo, ki ga lahko izluščimo iz njihovih odgovorov, je to, da je za mlade zelo pomembno, da so vključeni, da ima njihov dan strukturo in smisel. Tesnoba, ki spremlja izključene mlade, škoduje njihovemu zdravju. Ne znajdejo se sami, niti ne vedo, kako bi ravnali v zatečenem položaju. Večina še nima jasno izrisanih kariernih ciljev, čeprav so mnogi usmerjeni v iskanje zaposlitve in jih večina ve, da si želi nadaljevati šolanje in si pridobiti izobrazbo. Bolj kot pri prejšnjih generacijah je bilo razumeti, da v začetku sodelovanja v PUM-O potrebujejo več osebnega dela, manj so pripravljeni sodelovati v skupinskih projektih, predvsem če v njih ne vidijo smisla. Nihilizem ali odsotnost smisla je najtežje breme, ki ga nosijo. Bremeni jih tudi slaba samopodoba. Menijo in čutijo, da jim PUM-O pomaga.

Večina mojih sogovornikov je bila vključena v PUM-O dobra dva meseca. Nekateri so si izoblikovali že prve konkretne cilje, ki jim tudi sledijo, drugi pa bodo potrebovali še nekaj časa, da jih bodo zmogli izraziti in jim slediti. Vsem želimo veliko uspeha!

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Mi gremo pa na avstrijsko Koroško

V začetku septembra smo se zaposleni na ACS v okviru strokovne ekskurzije na avstrijsko Koroško najprej ustavili v Celovcu in se sprehodili po enem najlepših starih mestnih središč v Avstriji. V Koroškem deželnem muzeju smo si ogledali Knežji kamen, ki simbolično predstavlja starodavno slovensko identiteto.

Pot smo nadaljevali v Tinje, kjer smo obiskali [Katoliški dom prosvete Sodalitas](#), s katerim smo že sodelovali na izobraževalnem področju. Dom v Tinjah je hiša izobraževanja, dialoga, umetnosti in srečanja. Iz nekdanje skromne hiše duhovnih vaj je z leti nastal sodoben seminarški in konferenčni center. Najprej nas je nagovoril rektor [Jože Kopeinig](#), ki je tudi dobitnik našega Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih 2006, in predstavil izobraževalno delovanje koroških Slovencev. Med ogledom [galerije](#) ter stalne razstave slovenskih jezikovnih in zgodovinskih spomenikov, ki jo krasi tudi original Dalmatinove Biblije, je pronicljivo povezoval umetnost, izobraževanje in bistvo življenja. Za nekaj časa smo se tako ustavili in uživali v pomenljivem spletu barv in podob.

Srečanje se je po kosilu nadaljevalo z obojestransko izmenjavo izkušenj s področja izobraževanja odraslih in pobud za nadaljnje sodelovanje. Sodelavca na področju izobraževanja v Domu v Tinjah, Martin Pandel in Daniel Sturm, sta med svojima predstavitvama izpostavila pomembnost [dvojezičnega izobraževalnega tečaja](#) za asistentke/asistente v otroških vrtcih, jaslih in za varuške. Povezovanje in krepitev vezi v Tinjah smo zaključili s sproščenim klepetom in skupinsko fotografijo.

Sledil je osvežilni postanek ob Klopinskem jezeru in nato vožnja skozi Železno kaplo in Belo, kjer smo v skali s pogledom ujeli še dvanajst metrov visoko poslikavo Sv. Krištofa, mučenika in zavetnika furmanov in voznikov, ter čez Jezersko nazaj v Ljubljano. Druženje je potekalo v prijetnem medgeneracijskem vzdušju, saj so se nam pridružili tudi naši upokojeneci. Utrinke si lahko ogledate na [Facebook strani ACS](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

20. andragoški kolokvij – Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih

ACS je 29. septembra 2016, v sodelovanju z [MIZŠ](#), uspešno izpeljal 20. andragoški kolokvij z naslovom *Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih*. Letošnji kolokvij je potekal v znamenju pismenosti, saj je bila osrednja tema dogodka prva celostna predstavitev rezultatov mednarodne raziskave [PIAAC](#) o stanju spretnosti odraslih v Sloveniji, ki je bila izpeljana v okviru projekta ESS *Merjenje učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih*.

Kolokvij sta odprla Aleš Ojsteršek, direktor Urada za izobraževanje na MIZŠ ([video](#)), ter mag. Andrej Sotošek, direktor ACS ([video](#)). Posebno težo je strokovno-znanstvenemu dogodku dodal plenarni govorec William Thorn, ugledni strokovnjak [OECD](#), ki je slovenske rezultate raziskave PIAAC aktualiziral v širšem kontekstu ([video](#)). Z Williamom Thornom smo naredili tudi ekskluzivni intervju, ki ga najdete v [EPALE blogu](#).

Posebno pozornost smo na kolokvij namenili tudi praznovanju 20. obletnice andragoškega kolokvija in 25. obletnice delovanja ACS. Več od dogodka najdete na [spletni strani kolokvija](#).

Katja Bider (katja.bider@acs.si), ACS

Kaj pravijo rezultati raziskave, predstavljeni na andragoškem kolokvijju?

Osrednji del 20. andragoškega kolokvija je bil namenjen prvi predstavitvi desetih tematskih študij iz štirih tematskih sklopov, ki jih je raziskovalna skupina PIAAC izvajala v letih 2014–2016.

Prvi del

Prvi del predstavitev smo začeli z dejstvom, da seznanitev z značilnostmi nizko kvalificiranih pomaga razumeti njihove potrebe in upravljanje tveganj, s katerimi se srečujejo. PIAAC namreč potrjuje, da so odrasli z nizkimi dosežki nehomogena skupina, poznavanje in razumevanje značilnosti in potreb te ciljne skupine pa sta nujno potrebna, saj obsega precejšen del populacije odraslih med 16. in 65. letom starosti (mag. Estera Možina – [predstavitev](#)).

Nizka stopnja socialnega zaupanja je povezana z nizko stopnjo izobrazbe, nizkimi dohodki in brezposelnostjo (dr. Vida A. Mohorčič Špolar – [predstavitev](#)), vključenost v izobraževanje pa je odvisno od dejavnikov, kot so starost, izobraževanje in zaposlovanje, in

njihovim negativnim učinkom se lahko izognemo (mag. Jasmina Mirčeva – [predstavitev](#)). Izpostavljeno je bilo tudi, da izobraževanja nizko kvalificiranih starejših odraslih država ne podpira dovolj ter da bi delodajalci in sindikati tu morali prispevati več (dr. Sabina Jelenc Krašovec – [predstavitev](#)). V zadnji predstavitvi prvega sklopa smo izvedeli še, da je pogostost uporabe IKT v Sloveniji višja od mednarodnega povprečja, vendar so spretnosti za reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih precej pod povprečjem (Maja Mrzel – [predstavitev](#)).

Drugi del

V drugem delu predstavitev smo izvedeli, da je (ne)ujemanje izobrazbe in spretnosti posameznikov z zahtevami delovnih mest čedalje bolj prisotno in postaja globalni izziv (dr. Robert Kaše – [predstavitev](#)). Posvetiti se je treba tudi problematiki razlik med regijami in rezultati raziskave PIAAC so pokazali, da nizko kvalificirani ovirajo razvoj regije bolj kot ga visoko usposobljeni spodbujajo, zato je v središče ukrepov regionalne razvojne politike treba postaviti posameznike z najmanj razvitimi sposobnostmi (dr. Irena Ograjenšek – [predstavitev](#)). Poudarjeno je bilo tudi, da mora Slovenija pri oblikovanju strategije za razvoj spretnosti in kompetenc slediti svojim prednostnim nalogam. Pri razvoju na znanju temelječega delovnega okolja in kompetenc je namreč pomembno, da posameznik dela prave in raznovrstne stvari ter razvija učne strategije. (dr. Samo Pavlin – [predstavitev](#)).

Za Slovenijo je bolj kot za povprečje vključenih držav značilno, da dosegajo boljše rezultate tisti, ki so vključeni v neformalno izobraževanje mimo potreb dela. Zato je treba razvijati infrastrukturo za izobraževanje odraslih, ki ni v neposredni funkciji dela, in povečati možnosti vključevanja (dr. Janko Muršak – [predstavitev](#)). Predstavitve tematskih sklopov raziskave PIAAC so se zaključile z besedami o razvitosti spretnosti in kariernem razvoju posameznika in tako smo izvedeli tudi, da je neuspešna kariera tesno povezana z nizkimi dosežki v računanju, nizko stopnjo izobrazbe in nizko zahtevnostjo dela (dr. Petra Javrh – [predstavitev](#)).

Sklepni del

Sklepno predavanje je imel dr. Bryan Maddox (University of East Anglia (UEA) – [video](#)), ki je poudaril, da je bila raziskava PIAAC izvedena zelo kakovostno. Sklepna nagovora sta imela William Thorn (OECD – [video](#)) in mag. Jasmina Mirčeva (ACS – [video](#)). Kolokvij je odlično povezovala mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ki je skupaj s Francijem Lajovicem poskrbela tudi za objave na [Twitter profilu](#) TVU. Več od dogodka najdete na [spletni strani kolokvija](#).

Ker smo na kolokviju spomnili tudi na njegovo 20. obletnico in hkrati 25. obletnico ACS, smo se udeleženci lahko posladkali s torto, v drugo polovico 20. andragoškega kolokvija pa nas je pospremil Zlatko, ki pravi: »Izgubljen je dan, v katerem se ne naučiš nič novega!«

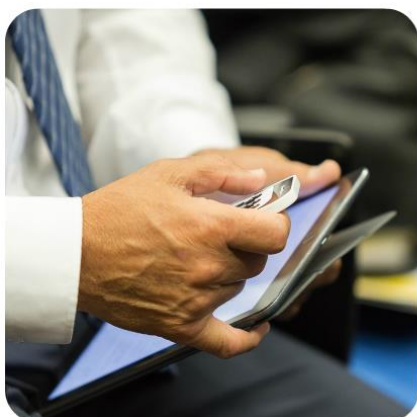

Hvala, da ste bili z nami, in se vidimo spet naslednje leto!

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Glasovanje udeležencev popestrilo in obogatilo andragoški kolokvij

Z glasovanjem udeležencev kot sestavnim delom strokovnega dogodka sem se avtorica članka srečala ob dveh priložnostih – na tematskem dogodku [Usposabljanje brezposelnih odraslih](#), junija 2015, ki ga je organiziral Direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje pod okriljem programa Medsebojno učenje ([Mutual Learning Programme](#)), ter na strokovnem dogodku EPUO v Slovenski Bistrici [Z mladimi za mlade o participaciji,](#)

[zaposlovanju in politikah](#), maja letos. V prvem primeru je šlo za večji skup, uporabljali smo glasovalne naprave, v ozadju pa je bil sistem, ki je v nekaj sekundah izrisal izid glasovanja. V drugem primeru smo udeleženci uporabljali pametne telefone, v ozadju je bila aplikacija, rezultate smo si pogledali s krajšim zamikom. Obe izkušnji sta me navdušili, saj sta mi dajali občutek, da soustvarjam vsebino in potek dogodka.

Letošnji andragoški kolokvij se je zdel kot nalašč za preizkus takšnega glasovanja. Vsebine so bile aktualne, zanimive, nekatere malodane pereče, in udeleženci so si sprti ustvarjali mnenja o temah, ki so jih najbolj zadevale. Organizatorji, sodelavci ACS, pa smo tudi želeli izvedeti mnenje udeležencev o nekaterih vprašanjih. Ta so zadevala osrednjo temo kolokvija, tj. spretnosti odraslih, pa tudi odnos med raziskovalci in nosilci odločanja.

Pri glasovanju je v prvem delu srečanja sodelovalo kar 80 strokovnjakov, kasneje nekoliko manj. Izide objavljamo [tukaj](#). Govorijo sami zase, smiselno pa jih je povezati s prispevki, ki nagovarjajo posamezne teme in jih boste našli [tukaj](#).

Glasovanje je navdušilo, ker je pomenilo novost, popestrilo je dogajanje ter omogočilo udeležencem, da se dejavno vključijo v dogajanje in izrazijo svoja mnenja. Brez dvoma bomo ta pristop še kdaj uporabili.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Srečanje nacionalnih koordinatorjev EPUO v znamenju aktualnih evropskih procesov

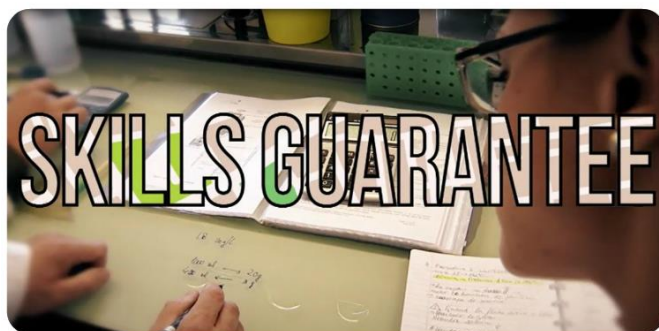
S podporo
programa Erasmus+
Evropske unije

Na rednem jesenskem sestanku smo se 22. in 23. septembra zbrali nacionalni koordinatorji (NK) za uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO). Izteka se prva, enoletna faza tokratnega projekta, zato smo poročali o doseženih rezultatih – za Slovenijo predvsem o izpeljanih [strokovnih dogodkih EPUO](#) in

mednarodnem [zaključnem dogodku](#) oziroma letni konferenci mreže [EBSN](#).

V nadaljevanju sestanka smo se seznanili z nekaterimi uspešnimi dejavnostmi na Islandiji (postopek ugotavljanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj in spretnosti, ki ga izvajajo centri za vseživljenjsko učenje), v Italiji (vrednotenje digitalnih spretnosti odraslih) in Franciji (pobude, namenjene pridobivanju temeljnih zmožnosti odraslih z nizko izobrazbo). Predstavljeno je bilo vmesno poročilo projekta [GOAL](#), v katerem sodeluje tudi Slovenija.

Precej pozornosti smo namenili predlogu Priporočila *Jamstvo za znanja in spretnosti* ([Skills Guarantee](#)), ki je v razpravi v Odboru za izobraževanje. Žal smo le redki NK pripravili vsebinska stališča za naše pogajalce v Odboru. Velika pa so pričakovanja Evropske komisije (EK), da bomo NK sodelovali pri uresničevanju te pobude, saj bodo v te vsebine usmerili razpis za uresničevanje EPUO za projektno obdobje 2017–2019. Ker je Jamstvo omejeno na tri vidike

(ocenjevanje znanj in spretnosti, oblikovanje in ponudba izobraževanja in usposabljanja ter ovrednotenje in potrjevanje znanj in spretnosti), bodo naše dejavnosti morale poskrbeti za krepitev teh stebrov ter zagotavljati povezovanje in lobiranje – s to ugotovitvijo smo sklenili razpravo o prihodnji vlogi NK. Področja ocenjevanja znanj in spretnosti v posameznih državah smo se lotili že v pripravah na sestanek in pokazalo se je, da je še veliko izzivov. Ti naj bi na poziv EK v letu 2018 pripeljali do ustreznih nacionalnih zakonov in sistemov ocenjevanja.

Delo v skupinah je teklo v treh sklopih: ozaveščanje, doseganje ranljivih ciljnih skupin in svetovanje, ocenjevanje že doseženih temeljnih spretnosti ter koordinacija deležnikov (socialnih partnerjev, izvajalcev IO ter lokalnih in regionalnih nosilcev odločanja). Dogovorili smo se za predstavitev zglednih primerov iz prakse, doseženih v dozdajšnjem obdobju uresničevanja EPUO. Predstavitve bodo sprva objavljene v zaprti skupnosti EPUO v [EPALE](#), nato bodo na ogled vsem obiskovalcem platforme. Načrtovana je tudi izdaja zbornika.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Regionalni posvet *Pravica do izobraževanja mladih in odraslih v vseh perspektivah vseživljenjskega učenja v Evropi*

V torek, 11. oktobra 2016, je v Bruslju potekal regionalni posvet za Evropo pod naslovom *Rethinking education: Towards a global common good?* Posvet so pripravile in izvedle tri ključne mednarodne ustanove na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja: [UNESCO](#), [ICAE](#) in [EAEA](#). Na posvetu je bilo okoli 60 strokovnjakov iz vrst članic EAEA iz različnih evropskih držav.

Posvet je bil namenjen predstavitvi in razpravi glede ključnih razvojnih predlogov in področij ter izzivov Unescovega dokumenta [Rethinking education: Towards a global common good?](#), ki je ključni globalni strateški dokument na področju izobraževanja mladih in odraslih v luči izzivov na področju razvojnih ciljev do leta 2030. Vodili in moderirali sta ga dr. Katarina Popović, generalna sekretarka ICAE, in Gina Ebner, generalna sekretarka EAEA.

V plenarnem delu posveta je UNESCOV predstavnik Carlos Varga Tamez predstavil omenjeni dokument z vidika ključnih prednostnih razvojnih področij na področju izobraževanja, zaposljivosti in družbene vključenosti ter novosti glede na prejšnje globalne strateške dokumente.

Sledili so razprava in komentarji, ki so jih predstavili David Lopez, predsednik LLL Platform, Allan Pälle iz Evropean Youth Foruma in Joke van der Leeuw-Roord iz združenja Euroclio.

V praktičnem delu posveta so potekale tri delavnice na temo treh ključnih razvojnih področij:

1. Premislek glede pravic mladih in odraslih v vseživljenjskem učenju na vseh perspektivah (moderator: Alex Stevenson NLWI iz UK).
2. Vloga civilne družbe pri zagotavljanju enakosti in kakovosti izobraževalnih priložnosti za mlade in odrasle (moderatorica Galina Veramejchyk (Education without borders, Belarus)).
3. Povezovanje med formalnimi in neformalnimi potmi izobraževanja mladih in odraslih (moderator Andrej Sotošek, ACS, Slovenija).

Po predstavitvi rezultatov dela v delovnih skupinah in po kratki razpravi je posvet zaključil Pavel Trantina, podpredsednik European Economic and Social Committee ([EESC](#)).

Gradiva in tabele s priporočili so že ali še bodo objavljena na [spletnem naslovu](#).

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

Sodelujmo v prvem Evropskem tednu poklicnih spretnosti!

V prejšnjih izdajah e-Novičk smo že opozarjali na pobudo o prvem Evropskem tednu poklicnih znanj in spretnosti (European Vocational Skills Week – [EVSW](#)), ki ga pripravlja Evropska komisija v okviru [Novega programa znanj in spretnosti za Evropo \(New Skills Agenda for Europe\)](#). Namen EVSW je, da z množico dogodkov pod sloganom *Odkrij svoj talent!* izpostavi poklicno izobraževanje in usposabljanje kot prvovrstno izbiro. Teden bo teklet med 5. in 9. decembrom 2016 v vseh državah članicah EU, marsikaj pa se bo dogajalo v Bruslju.

K sodelovanju smo vabljeni tudi deležniki v izobraževanju odraslih, zato predlagamo vsem, ki v tem času organizirate dogodke, ki bi sodili pod okrilje EVSW, da jih [prijavite](#) v spletni koledar. Ta vas datumsko ne omejuje, zato so dobrodošli tudi vnosi dogodkov, ki se bodo zgodili pred 5. decembrom in vse tja do 31. decembra.

Informacije o EVSW in napotki za vključitev vaših vsebin so na voljo na [spletni strani](#), kjer najdete tudi promocijsko gradivo v vseh evropskih jezikih.

Enota v Direktoratu za zaposlovanje, socialne zadeve in vključenost, ki je pristojna za IO, bo v okviru EVSW 6. in 7. decembra v Bruslju izpeljala konferenco o spretnostih odraslih. Iz Slovenije se je bo udeležila osemčlanska delegacija, zato bomo o poteku dogodka in ugotovitvah številnih delovnih skupin izdatno poročali. Rdeča nit konference bodo prioritete [Evropskega programa za učenje odraslih](#) ter vidiki [Jamstva za znanje in spretnosti](#).

Teden in konferenco bomo podprli tudi z objavami v socialnih omrežjih ([FB TVU](#), [FB ACS](#), ter [Twitter TVU](#)) – spremljajte nas!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Raziskava spretnosti odraslih: metodologija in rezultati – na kratko

Na ACS smo izdali knjižico *Raziskava spretnosti odraslih: metodologija in rezultati – na kratko*. V njej lahko bralec na hitro spozna najpomembnejše podatke o mednarodni Raziskavi spretnosti odraslih (PIAAC), ki je v Sloveniji potekala v letih 2013–2016.

Publikacija omogoča hiter pregled »osebne izkaznice« raziskave, uporabljene mednarodne metodologije, dosežkov na merjenih spretnostih in opredelitev spretnosti.

Knjižica je nastala v okviru projekta ESS *Strokovna podpora področju pridobivanja temeljnih kompetenc 2016–2022*. Pomemben cilj projekta je postopna implementacija rezultatov PIAAC pri razvojnem delu, podkrepljena z nadaljnjimi analizami s področja razvoja spretnosti odraslih.

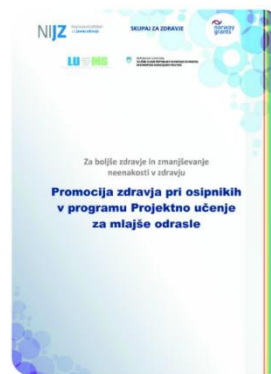
Knjižica je v tiskani obliki dostopna v naši [knjižnici](#), na voljo pa je tudi v [elektronski obliki](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Promocija zdravja pri osipnikih v programu Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)

V mednarodnem projektu [Skupaj za zdravje](#), ki ga je v sodelovanju z Norveškim inštitutom za javno zdravje izpeljal slovenski Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), je izšla publikacija [Promocija zdravja pri osipnikih v programu Projektno učenje za mlajše odrasle](#) (PUM). Soavtorica publikacije je tudi Darja Dravec, vodja mentorske skupine PUM pri [LU Murska Sobota](#). Glavni cilj projekta je zmanjšanje neenakosti v zdravju, posebna pozornost pa je bila namenjena tudi ranljivim skupinam mladih.

Mentorji in udeleženci programa [PUM v Murski Soboti](#) (vodja Darja Dravec) in v Celju (vodja Barbara Jošt) so se aktivno vključili v projekt in v sodelovanju z drugimi projektnimi partnerji prispevali svoj delež k razvoju dobrih praks za zgodnje odkrivanje otrok in mladih z bolj tveganimi življenjskimi stili ter k razvoju učinkovitih interdisciplinarnih in medsektorskih pristopov in programov. Med drugim so razvili in pilotno izpeljali tudi izobraževalni program, ki ga sestavljajo interaktivne delavnice s področja duševnega zdravja, varne spolnosti, zdrave prehrane in spodbujanja telesne dejavnosti.

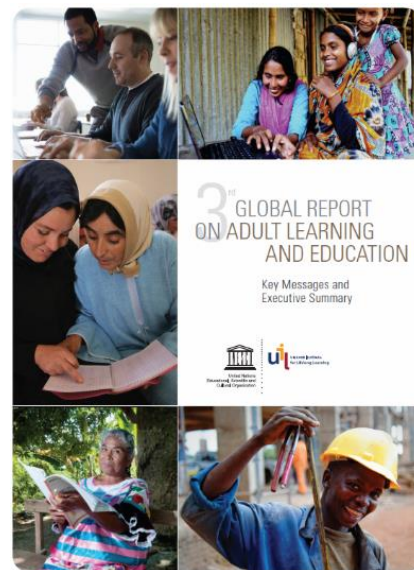
Utrinke z delavnic si lahko ogledate [tukaj](#).

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Tretje Globalno poročilo o učenju in izobraževanju odraslih (GRALE III)

Ob [50. obletnici mednarodnega dneva pismenosti](#) je UNESCOV inštitut za vseživljenjsko učenje (UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL) objavil tretje *Globalno poročilo o učenju in izobraževanju odraslih* (Global Report on Adult Learning and Education (GRALE III) – *Third Global Report on Adult Learning and Education: The Impact of Adult Learning and Education on Health and Well-Being; Employment and the Labour Market; and Social, Civic and Community Life*).

Študija, ki se opira na nacionalna poročila 139 držav ([Monitoring survey results for Slovenia](#)), kaže, da je učenje in izobraževanje odraslih od leta 2009 močno vplivalo na zdravje in dobro počutje, aktivno državljanstvo, socialno povezanost, raznovrstnost in strpnost. Države namreč poročajo o izboljšanju na vseh področjih od leta 2009.

GRALE III kaže, da je učenje in izobraževanje odraslih ključna komponenta vseživljenjskega učenja in bo veliko prispevalo k agendi za trajnostni razvoj 2030. Veliko držav poroča, da učenje in izobraževanje odraslih pozitivno vplivata na zdravje in dobro počutje, zaposljivost in trg dela ter na družbeno življenje odraslih.

Pismenost je ključna za razvoj vseh drugih spretnosti. 65 % držav navaja premajhno pismenost kot glavni razlog, zaradi katerega usposabljanje in izobraževanje nimata večjega vpliva na zdravje in dobro počutje odraslih. Pismenost je tudi ključna pri omogočanju učinkovitega opravljanja dela. Tri četrtine držav tudi poroča, da programi opismenjevanja prispevajo k razvoju demokratičnih vrednot, mirnega sobivanja in solidarnosti v skupnosti. Več o poročilu si lahko preberete v [EPALE viru](#) in na [spletni strani UIL](#), kjer sta objavljeni tudi poročila iz leta 2009 ([GRALE](#)) in 2013 ([GRALE II](#)).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Izšla je druga številka revije Rela

Vabimo vas k branju letošnje [oktobrske številke](#) Evropske revije za raziskovanje izobraževanja in učenja odraslih (European journal for Research on the Education and Learning of Adults – RELA).

Številka je namenjena temi *Potrženje in komodifikacija izobraževanja odraslih (Marketization and commodification of adult education)*. V njej dr. Borut Mikulec in dr. Sabina Jelenc Krašovec pišeta o potrženju politike izobraževanja odraslih v Sloveniji in praksah, ki uporabljajo mehanizme evropeizacije izobraževanja (*Marketising Slovene adult education policies and practices using mechanisms of the Europeanisation of education*).

Revijo izdaja Evropsko združenje za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – [ESREA](#)) in se osredotoča na vprašanja izobraževanja in učenja odraslih v Evropi, v kontekstu mednarodne in nadnacionalne dinamike in trendov.

Vir: spletno sporočilo ESREA, 10. oktober 2016

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izobraževanje in usposabljanje 2020 – digitalno in spletno učenje

Evropska komisija (EK), generalni direktorat za izobraževanje in kulturo, je izdala publikacijo *Izobraževanje in usposabljanje 2020: Raziskava o politikah in praksah digitalnega in spletnega učenja v Evropi (Education & training 2020: Survey on policies and practices of digital and online learning in Europe)*. Raziskava je na voljo v e-obliki v spletni knjigarni EU Bookshop.

Strateški okvir Izobraževanje in usposabljanje 2020 (ET2020) omogoča sodelovanje EU na področju izobraževanja. EU s svojo politiko tako podpira nacionalne ukrepe posameznih držav, hkrati pa pomaga pri reševanju skupnih izzivov, med katerimi so tudi staranje prebivalstva in deficitna znanja na trgu dela.

Leta 2009 je ET 2020 določil štiri skupne cilje pri reševanju izzivov v sistemih izobraževanja in usposabljanja do leta 2020:

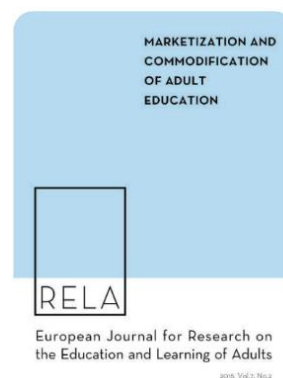
- uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti,
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja,
- uveljavljanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva,
- spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

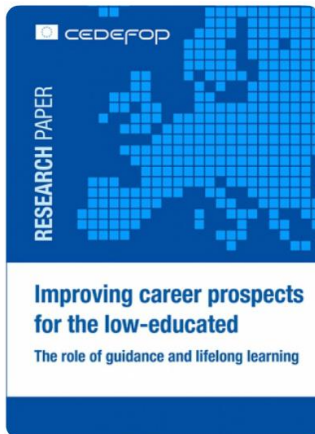
Vir: [spletna stran Evropske komisije](#), 4. oktober 2016

Priredila: Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Izboljšanje poklicnih možnosti za nizko izobražene: vloga svetovanja in vseživljenjskega učenja

Veliko nižje izobraženih odraslih ima različne spretnosti, ki so jih razvili v okviru dela, njihov interes za izobraževanje in usposabljanje pa bi lahko spodbudili tako, da bi učenje pripomoglo k izboljšanju njihovega delovnega položaja.

[Cedefop](#) je izdal poročilo z naslovom *Izboljšanje poklicnih možnosti za nizko izobražene: vloga svetovanja in vseživljenjskega učenja* ([Improving career prospects for the low-educated: the role of guidance and lifelong learning](#)).

Poročilo ponuja pregled literature in izvorno zbirko zgodb iz biografskih intervjujev s posamezniki na Češkem, Danskem, v Nemčiji, Franciji, Italiji, na Poljskem in v Veliki Britaniji. Pripovedi opisujejo številne izkušnje z začetnim in nadaljnjim izobraževanjem.

Analiza se osredotoča na motivacijo za učenje, ugotovitve pa potrjujejo, da zgodnje negativne izkušnje z izobraževanjem negativno in zaviralno vplivajo na pripravljenost delavcev, da se ponovno vključijo v izobraževanje kasneje v življenju.

Vir: [Cedefop](#), 7. oktober 2016

Priredila: Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Nacionalni posvet s slovenskimi župani *Izobraževanje odraslih v moji občini*

Andragoško društvo Slovenije (ADS) je v sodelovanju z MIZŠ ter s Skupnostjo občin Slovenije 4. oktobra 2016 organiziralo nacionalni posvet s slovenskimi župani z naslovom *Izobraževanje odraslih v moji občini*.

Posvet je z uvodnim nagovorom odprla ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Maja Makovec Brenčič, ki je izpostavila pomen lokalne skupnosti kot ključnega partnerja s svojimi pomanjkljivostmi in potenciali. S predstavitvijo o izobraževanju odraslih v skupnosti in za skupnost je nadaljevala dr. Sabina Jelenc Krašovec s Filozofske fakultete. V osredjem delu posveta so bili predvajani video utrinki dobrih praks in sodelovanja v izobraževanju odraslih v nekaterih občinah, ki jih je pripravilo ADS. Sledila je predstavitev zaključnih ugotovitev razvojnega projekta ADS *Izobraževanje odraslih v moji občini*, ki je bil opravljen v letih 2014 in 2015 in v katerem je sodelovalo 23 slovenskih občin. Ugotovitve je predstavila Olga Drofenik (ADS), ki je izpostavila pomembnost neformalnega učenja odraslih pri zviševanju kulturnega in socialnega kapitala občine, podani pa so bili tudi drugi številni zanimivi odgovori, primeri dobrih in slabih praks ter predlogi rešitev problemov.

Posvet se je zaključil z okroglo mizo z naslovom *Kako s sodelovanjem in v zakonodaji združiti oba interesa v izobraževanju odraslih: lokalnega in državnega*, kjer so svoj pogled podali predstavniki MIZŠ: dr. Andreja Barle Lakota in mag. Katja Dovžak; predstavniki Ministrstva za lokalno upravo: dr. Roman Lavtar in Erika Lenčič - Stojanović, ter predstavniki ACS: mag. Andrej Sotošek in mag. Peter Beltram. In če zaključimo z besedami državne sekretarke dr. Andreje Barle Lakota: »Le z IO si lahko pomagamo pri reševanju izzivov, na področje pa moramo vnesti več strukture z ustreznim zakonom.«

Celotno poročilo razvojnega projekta *Izobraževanje odraslih v moji občini* si lahko preberete [tukaj](#).

Katja Kragelj (katja.kragelj@acs.si), ACS

Le z drugimi smo: ponudba brezplačnih seminarjev, posvetov in konferenc

Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU ter Pedagoški inštitut med letoma 2016 in 2021 izvajata program *Le z drugimi smo*. Cilj programa je krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih in vodstvenih delavcev na vseh področjih vzgoje in izobraževanja, tudi v izobraževanju odraslih.

V okviru programa bodo potekali brezplačni 16-urni seminarji strokovnega usposabljanja na nacionalni in regionalni ravni ter v vzgojiteljskih/učiteljskih/profesorjskih zborih. Vsebina in cilji seminarjev so podrobneje predstavljeni v [Katalogu](#).

Že v oktobru, in sicer 19. in 20., vabijo vodstvene in strokovne delavce v vzgojno-izobraževalnih organizacijah v

prostore Razvojno-izobraževalnega centra (RIC) Novo mesto na prvi regionalni posvet *Le z drugimi smo* ([program](#), [prijava](#)). Prvi nacionalni posvet pa organizirajo 3. in 4. novembra v Ljubljani, v prostorih ZRC SAZU, Novi trg 2 ([program](#), [prijava](#)). Pri obeh dogodkih se lahko prijavite na 5 različnih tem, in sicer: Vključevanje, slovenščina, medkulturna vzgoja in izobraževanje, Ničelna toleranca do nasilja, Spoštljiva komunikacija in reševanje konfliktnih situacij, Človekove pravice, prostovoljstvo, zdrav življenjski slog ter Migracije in manjšine.

Več informacij na [spletni strani programa](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Tretja delavnica *Izzivi na področju spretnosti*

Slovenija je v sodelovanju z OECD v začetku leta začela izvajati projekt *Strategija razvoja in uporabe spretnosti v Sloveniji*, ki poteka v koordinaciji MIZŠ. Gre za enega izmed večjih projektov medresorskega sodelovanja v Sloveniji, katerega namen in cilji so horizontalno uporabni. Tako naslavlja širok krog deležnikov za razvoj in uporabo spretnosti v Sloveniji. V sklopu projekta sta bili izvedeni že dve delavnici, tretja oziroma zadnja delavnica z naslovom *Izzivi na področju spretnosti* je potekala 6. oktobra 2016 na MIZŠ.

V dopoldanskem delu delavnice so predstavniki OECD – Joanne Cady, Benjamin Game in Marcia Joosen – predstavili OECD Strategije spretnosti in 9 izzivov na področju spretnosti za Slovenijo. Pieter Moerman, vodja programa Platform Beta Tecniek na Nizozemskem, in Joakim Bakke, namestnik generalnega direktorja z Ministrstva za izobraževanje in raziskovanje na Norveškem, sta predstavila izkušnje z izzivi na področju spretnosti na Norveškem in na Nizozemskem. Veleposlanik Slovenije pri OECD, mag. Iztok Jarc, pa je namenil nekaj besed o sodelovanju Slovenije z OECD.

V popoldanskem delu so sledile delavnice, kjer so udeleženci intenzivno podajali svoje pomisleke, predloge in mnenja na 9 že postavljenih izzivov na področju spretnosti za Slovenijo. V panelni razpravi pa je Joakim Bakke izpostavil, da smo ljudje različni, zato morajo biti tudi ukrepi prilagojeni specifičnim potrebam posameznih skupin, če želimo, da bodo uspešni, učinkoviti in pravični. S končnim nagovorom sta delavnico zaključila državni sekretar Peter Pogačar (MDDSZ) in državni sekretar dr. Tomaž Boh (MIZŠ).

V začetku leta 2017 lahko pričakujemo dokončano diagnostično poročilo s pregledom slovenskih rezultatov ter prednosti in izzivov na področju spretnosti, ki bo služilo kot podlaga za oblikovanje akcijskega načrta za izboljšanje temeljnih spretnosti odraslih v državi za zagotavljanje nadaljnjega gospodarskega in socialnega razvoja.

Katja Kragelj (katja.kragelj@acs.si), ACS

Predstavitev testiranja posameznikovih spretnosti preko računalnika

Slovenija se je v letošnjem letu vključila v projekt Education and Skills Online Assessment ([E&S Online](#)). Nosilec projekta je ACS v sodelovanju z OECD in [ETS](#) (Educational Testing Service). MIZŠ je podprlo izvajanje projekta v okviru projekta ESS *Strokovna podpora področju razvoja temeljnih kompetenc 2016–2022*.

E&S Online je orodje za merjenje temeljnih spretnosti posameznika izključno s pomočjo računalnika. Omogoča takojšnje veljavne in zanesljive rezultate.

Z orodjem se merijo besedilne spretnosti, komponente bralnih spretnosti, matematične spretnosti ter spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih. Zbira se tudi podatke o uporabnosti spretnosti pri delu in v vsakdanjem življenju. Rezultati pa so neposredno povezani in primerljivi z inštrumentom PIAAC.

Orodje E&S Online omogoča naslednje informacije o rezultatih testiranja:

- Poročilo z opisom močnih in šibkih področij pri merjenih spretnosti.
- Testne rezultate (številčno), dosežene na posameznem področju, ki obsegajo tudi poročilo o napredovanju glede na naraščanje težavnosti in kompleksnosti nalog.
- Povzetek informacij o uporabi spretnosti pri delu in v vsakodnevem življenju.
- Primerjava informacij na kognitivnem in nekognitivnem področju ter umeščanje rezultatov glede na izbrane nacionalne in mednarodne rezultate PIAAC.

Aktivnosti projekta so razporejene skozi celotno leto 2017, ko bo tudi potekal pilotni preizkus orodja in postopkov z namenom primerjave značilnosti nalog v povezavi z IALS, ALL in PIAAC.

Projekt bo predvidoma zaključen konec leta 2017. O poteku aktivnosti projekta pa vas bomo sproti obveščali v e-Novičkah.

Priredila: Katja Kragelj (katja.kragelj@acs.si), ACS

Evropski teden programiranja – Code Week

V soboto, 15. oktobra, se začne Evropski teden programiranja (Code Week), ki bo potekal do 23. oktobra. V tem tednu se bodo zvrstili številni dogodki in tečaji programiranja za mlade in mlade po srcu. Letošnji teden poteka pod sloganom *Digitalne veščine za digitalno družbo*, z njim pa želijo opozoriti na pomen digitalnega opismenjevanja otrok in odraslih za razvoj današnje družbe.

Evropski teden programiranja je pobuda prostovoljcev – ambasadurjev, ki si prizadevajo razširiti znanje programiranja. Lani so v 46 državah v Evropi in drugod pripravili skoraj 8.000 programerskih kotičkov in delavnic, ki se jih je udeležilo več kot pol milijona ljudi.

Vse delavnice v okviru tedna si lahko ogledate [tukaj](#), delavnice, ki jih organizira Fakulteta za računalništvo in informatiko, pa [tukaj](#).

Več informacij o evropskem Code Week si lahko preberete na njihovi [spletni](#) in [Facebook](#) strani.

Neja Colja (neja.colja@acs.si), ACS

EPALE

Oktober sta na EPALE zaznamovala dva tematska dneva

Prvi oktobrski dan smo na EPALE obeležili mednarodni dan starejših ([spletni dnevnik](#)). Po podatkih Združenih narodov vsako leto 58 milijonov ljudi dopolni 60 let in do leta 2030 bo kar 16 % prebivalstva, starejšega od 60 let. Starejši odrasli so populacija, ki ji tudi na EPALE namenimo posebno podtemo, kjer so zbrane različne vsebine, ki obravnavajo tematiko izobraževanja in aktivnosti starejših. Vabimo vas, da si jih ogledate pod zavihkom »Starejše osebe«. Tam med drugim najdete tudi [spletni dnevnik Marka Radovana](#) s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki govori o starejših odraslih in učenju jezikov, ter [novico](#) o nedavnem Festivalu za tretje življenjsko obdobje, ki je potekal v ljubljanskem Cankarjevem domu, kjer smo predstavili tudi platformo EPALE.

Nekaj dni kasneje, 5. oktobra, smo obeležili svetovni dan učiteljev ([spletni dnevnik](#)). Učitelji lahko odraslim omogočijo drugo priložnost v življenju, pomagajo pri pridobitvi boljše zaposlitve, novih spretnosti, prispevajo k večji neodvisnosti in pomagajo, da lahko posameznik postane aktiven član lokalne skupnosti in globalne družbe.

Tudi učiteljem in strokovnim delavcem na EPALE namenimo posebno pozornost in podtemo »Strokovni razvoj kadrov«, kjer lahko najdete različne vsebine za strokovni razvoj, hkrati pa lahko sodelujete tudi v tematski skupini in se pridružite razpravam, ki potekajo znotraj nje. Pridružite se skupnosti, delite svoje mnenje in se povežite s strokovnjaki iz vse Evrope.

Prihodnji mesec, 16. novembra, bo EPALE zaznamoval mednarodni dan strpnosti. Ta je vezana tudi na spoštovanje razlik, s katerimi se srečujemo tudi na področju izobraževanja odraslih ter pri našem delu

z različnimi ciljnimi skupinami. Vabimo vas, da prispevate tematsko vsebino, katero bomo objavili na platformi in ji s tem omogočili, da jo spozna čim širši krog izobraževalcev odraslih.

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmepius.si), CMEPIUS

EPALE – odlično orodje za razširjanje rezultatov projektov, ki potekajo v okviru programa Erasmus+

Nacionalna podpora služba EPALE deluje pod okriljem [CMEPIUS](#)-a, katerega ključna naloga predstavlja izvajanje aktivnosti Nacionalne agencije programa Erasmus+ za področje izobraževanja, usposabljanja in športa – promocija programa, izbor in podpora izvajanju projektov, merjenje učinka sodelovanja na posameznike in ustanove ter umeščanje rezultatov v nacionalni izobraževalni prostor. Namen programa Erasmus+ je doseči pozitiven in trajnosten učinek na politike in prakse na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa.

Prvi prijavitelji programa Erasmus+ so že prepoznali EPALE kot odlično orodje za diseminacijo projektnih rezultatov tako na nacionalni kot evropski ravni. Dr. Simona Šinko iz [Mestne knjižnice Ljubljana](#), kjer v okviru programa Erasmus+ izvajajo projekt [LinkINjob](#), je povedala, da EPALE za njih predstavlja okno v svet izobraževanja odraslih. Skozenj gledajo, kaj se dogaja za zidovi različnih organizacij v Sloveniji pa tudi v tujini, hkrati pa skozi to okno kažejo, kaj in kako delajo v njihovi knjižnici. Objava na EPALE in odzivi nanjo so jim prinesli možnost novih projektnih povezovanj, nove informacije in priložnost za promocijo aktivnosti, ki jih izvajajo v njihovi knjižnici.

Platforma EPALE nudi številne možnosti, da koordinatorji projektov svoje aktivnosti, rezultate in učinke pokažejo drugim izobraževalcem in strokovnjakom ter s tem širijo svoja znanja, izkušnje in dobre prakse. Sodelovanje in posredovanje različnih vsebin prispevata tako k pestrosti platforme kot tudi strokovnemu razvoju izobraževalcev, ki z odzivi na objavljene vsebine gradijo skupnost in izmenjujejo svoja znanja ter praktične izkušnje pri konkretnih vsebinah. Platforma EPALE vsebinsko pokriva področji izobraževanja odraslih in nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja (C-VET).

Če še niste registrirani na EPALE, vas vabimo, da to storite in sodelujete v skupnosti več kot 16.000 strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih iz vse Evrope. [Registracija](#) in sodelovanje sta za uporabnike brezplačna, izkušnje in znanja, ki jih uporabniki medsebojno delijo, pa neprecenljiva.

Za več informacij o možnostih, ki jih ponuja EPALE, se lahko obrnete na predstavnico Nacionalne podporne službe, tj. avtorico prispevka, ki bom odgovorila na vaša vprašanja in vam pomagala pri spoznavanju platforme.

Konec oktobra pa vabljeni tudi, da si ogledate nov razpis Erasmus+ za leto 2017!

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmepius.si), CMEPIUS

EPALE ambasadorji se bomo srečali v Rimu

Konec oktobra bo v Rimu potekalo srečanje EPALE ambasadorjev, ki se ga bo udeležila tudi slovenska ekipa. Na srečanju bodo poleg predstavnikov nacionalnih podpornih služb (NSS) in ambasadorjev/ekspertov iz Slovenije sodelovali tudi predstavniki iz petnajstih drugih evropskih držav.

Konferenca, ki jo pripravljajo kolegi italijanske nacionalne podporne službe EPALE (NSS EPALE), teži k vzpostavitvi mreže predstavnikov NSS in ambasadorjev EPALE, ki bodo glas o platformi ponesli svojim kolegom, izobraževalcem odraslih, v svoji državi in na ravni Evrope. Pričakujemo, da bomo med konferenco spoznali nove načine animacije uporabnikov platforme in metode grajenja skupnosti izobraževalcev odraslih, poleg tega pa si izmenjali dobre prakse promocije platforme med uporabniki. Povezovanja med posamezniki iz različnih evropskih držav in medsebojno sodelovanje pa hkrati utrjujejo panevropsko dimenzijo platforme EPALE.

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmepius.si), CMEPIUS

KOTIČEK JE VAŠ

Raznovrstnost iz narave v družbo – razmislek o vlogi neformalnega učenja

V juliju 2016 smo na VITRI gostili skupino šestih strokovnjakov s področja varovanja okolja ter naravne in kulturne dediščine s Škotske, mednarodnega progama Nature exchange, ki je bila izmenjava mentorjev/tutorjev programa Erasmus+. Zaključna evalvacija enotedenskega izobraževanja je prinesla naslednje zaključke.

Razumevanje učenja se spreminja z razvojem družbe. Prvotno so starejši učili mlajše, kasneje mojster vajenca. Potem smo izumili šole s poudarkom na teoriji ter uvajanjem široke palete znanj. Praktično – da ne rečem obrtno – znanje je izgubljalo na veljavi. Ob izredno hitrem razvoju novih potreb – ki jih formalna šola ni uspela »pokriti« – se je pojavilo neformalno učenje. Torej učenje, v katerem se posameznik ali skupina nauči, kar želi ali potrebuje. Naj si bodo to kuharski, šiviljski idr. tečaji ali pa novejšje vsebine, kot je računalništvo, zdrava prehrana, družabna omrežja ipd. Nekje na tej stopnji se začne brisati razlika med formalnim in neformalnim učenjem. Formalno sicer ostaja zaradi potrdil (spričeval) še naprej hrbtenica učenja, v neformalnem pa lahko vsakdo najde svojo dodano vrednost. Ob tem je nepomembno, ali je to namenjeno osebnemu razvoju ali pa večji konkurenčnosti na trgu dela.

Škotska skupina udeležencev pri odkrivanju in raziskovanju kočevskega pragozda Krokra

Delovanje človeške družbe lahko primerjamo z gozdno (z)družbo. Pragozd je klimaksno stanje, ko so vsi sistemi in podsistemi usklajeni. Slovenija je velikan biotske raznovrstnosti, ki jo premalo izpostavljam. Ne samo klasičnim turistom, temveč tudi aktivnim turistom in predvsem njim. Tej skupini je vseživljenjsko učenje vgrajeno v gene. Ne zadovoljijo se s pasivno udeležbo ogleda lepot in znamenitosti.

Te hočejo spoznati poglobljeno, zanimajo jih zgodovinski razvoj, odnos med vzrokom in

Bojan Žnidaršič (info@vitra.si), VITRA Cerknica

Tudi samostojno učenje prinaša rezultate in zadovoljstvo

Samostojno učenje je oblika neformalnega izobraževanja, ki lahko služi kot dopolnitev formalnemu izobraževanju ali pa le pridobivanju novega znanja. Središče za samostojno učenje (SSU) je prostor, opremljen za interaktivno ali klasično učenje, in je namenjeno vsem, ki imajo željo po znanju. Učenje ne poteka vodeno in ni organiziranih tečajev ali učiteljev. Strokovno osebje udeležencem predlaga gradiva in jih usmerja glede na želena področja.

Delo splošnoizobraževalnih središč spremlja in koordinira ACS, ki izvaja tudi evalvacijo, sofinancira pa ga MIZŠ, zato je učenje za udeležence brezplačno.

V letu 2016 so tudi v [Javnem zavodu Cene Štupar – Centru za izobraževanje Ljubljana](#) odprli vrata SSU. Že v prvih tednih so bili presenečeni nad odzivom ljudi. Precej hitro se je pokazalo, da središče odgovarja na potrebe posameznikov, saj se vanj vračajo dnevno ali tedensko.

V središču je na voljo 5 učnih mest, opremljenih z računalniki, slušalkami ter dostopom do interneta. Največ zanimanja je za učenje slovenščine, ruščine, računalniških veščin, italijanščine, španščine in matematike. Velika je tudi potreba po pridobivanju in nadgradnji znanj za razvoj kariere. Ob samostojnem učenju so se pojavile tudi nove potrebe po učenju, na katere so v središču z veseljem odgovorili.

Prostor živi zaradi ljudi, ki se v središču učijo in pridobivajo nova znanja. Zanje zaposleni v središču nenehno pripravljajo izboljšave in dodatne aktivnosti. Oktobra tako že začenejo niz delavnic, katerih rdeča nit bo učenje.

Več si preberite v [daljšem članku](#), kjer dobite tudi informacije o odprtosti središča.

Jana Mlačnik (jana.mlacnik@cene-stupar.si), Cene Štupar – CILJ

V SSU je prijetno, ker se srečujemo in učimo tuji jezik. Poleg tega da obnavljamo znanje, še malo poklepetamo. Obiskujem ga od vsega začetka in sem zelo zadovoljna. Dobim vso pomoč, ki jo potrebujem, in lahko v miru predelujem stvari, ki me zanimajo.

Udeleženka Tanja Lovše

Zelo me veseli, da se je odprlo to središče, saj si tukaj lahko izmenjujemo mnenja in znanja. Konkretno zame italijanski jezik. Predvsem je super, ker si lahko pogledaš učbenike in dobiš navodila, kje lahko poiščeš v računalniku. S tem lahko nadgrajujem znanje, ki sem ga pridobila na tečaju.

Udeleženka Irena Kokotovič

Mladi pripovedujejo članom študijskega krožka Družba skozi prostor in čas – raznolikost, ki bogati naše znanje

V okviru Much Akadem-a, Zavoda za izobraževanje in svetovanje Ljubljana, že peto leto deluje študijski krožek (ŠK) *Družba skozi prostor in čas – raznolikost, ki bogati naše znanje*. Vanj so večinoma vključeni upokojeanci in zaposleni tik pred upokojitvijo, ki so se odločili svoja znanja in izkušnje deliti z drugimi člani študijskega krožka in obenem zadovoljiti svoje interese po pridobivanju novih znanj, medsebojnem druženju, tudi z mlajšimi osebami. In se vseživljenjsko izobraževati. Gotovo pa sodelovanje v ŠK pozitivno vpliva tudi na posameznikov občutek sprejetosti, koristnosti in vitalnosti. Slednje je pomembno zlasti za ohranjanje in utrjevanje našega psihofizičnega zdravja in za kakovostno starost.

ŠK DRUŽBA SKOZI PROSTOR IN ČAS
RAZNOLIKOST, KI BOGATI NAŠE ZNANJE Much Akadem

Vodje predstavitev posameznih tem so predvsem člani ŠK, ki nam predstavljajo svoje izkušnje s potovanj, dela v društvih, v postopkih pri pripravi zakonov, kako se boriti proti raku, kako ohranjati gibljivost ipd., in vabljeni strokovnjaki, ki nam predstavljajo tematiko predvsem z vidika zdravja, varstva in humanizacije človekovega okolja. Letos smo veliko svoje pozornosti posvetili predvsem skrbi za zdravje, koristni uporabi odpadnih materialov, zdravi pitni vodi in odgovornemu ravnanju z njo. Razgovorom po predstavitvah posameznih tem v zvezi z varovanjem okolja, zlasti o vodah, je kot logično nadaljevanje sledila strokovna ekskurzija, in sicer ogled Centralne čistilne naprave Ljubljana.

V svoj program delovanja študijskega krožka smo opredelili medgeneracijsko sodelovanje in v zvezi z njim postavili kot temeljni cilj sodelovanja: učiti se od mladih. In obratno, mlajšim bi mi, starejši, ponudili svoja znanja, koristne informacije in izkušnje. Doslej smo k sodelovanju povabili študente, ki so nam z veseljem predstavljali svoja strokovna znanja, inovativne ideje in izkušnje, ki so jih pridobili med študijem, pri sodelovanju v projektih, študentski izmenjavi in delovni praksi doma in v tujini. Razgovor, ki je običajno sledil po predstavitvi posamezne predstavljene tematike, je bil vedno nadvse zanimiv. Živahna in iskriva razprava je bila za vse udeležence dragocena izkušnja. Poleg tega, da smo se seznanili z nekaterimi novostmi na področju arhitekture, prava in kmetijstva, smo se naučili tudi strpno in spoštljivo razpravljati. Tako nam je absolvent arhitekture Andrej Kregar (zdaj že univ. dipl. inž. arh.) predstavil zanimivo arhitekturno ureditev stanovanja za gibalno ovirane osebe, dvema študentoma pa smo omogočili predstavitev svojih kariernih načrtov, povezanih tudi z izkušnjami iz izmenjave

študentov Erasmus oz. študentske prakse zunaj Slovenije.

V člankih vam predstavljamo povzetek vsebine z našega srečanja s študentko prava Špelo Vojčič ([članek](#)), ki nam je predstavila svojo izkušnjo na študijski izmenjavi Erasmus v Gradcu, in Ožbetom Šteblajem ([članek](#)), študentom Biotehnične fakultete, Oddelka za kmetijstvo – zootehnika, ki nam je predstavil svoje delovne izkušnje, pridobljene na norveški kmetiji. Srečanje s študenti je bilo izjemno zanimivo. Dobili smo neposreden vpogled v delo in življenje mladih, njihove medsebojne odnose in odnose do starejših, odnos drugih držav do mladih (Avstrija, Norveška) in sploh o perspektivah mlade generacije v Sloveniji in zunaj nje.

Dunja Simsič (dunja.simsic@much.si), Much Akadem

Študijski krožki so zanimivi tudi za mlade

Običajno študijske krožke bolj povezujemo s starejšimi, v [RIC-u Novo mesto](#) pa smo zanje navdušili tudi mlade. Od junija do septembra 2016 sta potekala dva študijska krožka z različno vsebino, povezoval pa ju je literarni pristop, ki so se ga lotevali vključeni mladi.

Raziskovali in ustvarjali so na temo gozdov Novega mesta in literarne učne poti Župančičevega sprehajališča ob reki Krki v Novem mestu.

Obiskovanje gozdov je bilo usmerjeno v rekreacijo, opazovanje in beleženje vtisov s poti po Portovalu, Ragovem logu in drugje. V brošuri, ki je rezultat krožka, je v besedi in sliki povzeta uporabna in zanimiva vsebina. Z njo želijo člani krožka opozoriti na pomen in vrednost mestnih gozdnih površin ter gozda nasploh. Izrazili so svoj pesniški navdih, ki ga je spodbudilo druženje in hoja po gozdu.

Mladi udeleženci RIC-a so ob zaključku študijskega krožka Gozdovi Novega mesta povabili varovance Varstveno delovnega centra Novo mesto, da so se jim pridružili v doživljanju in ustvarjanju na temo gozda. Brošura z naslovom *Gozdovi govorijo*, ki je še v delovni verziji, je nanje naredila močan vtis, saj so tudi sami doživeli gozd kot poživljajoče okolje, ki sprošča in zdravi.

Spoznavanje Župančiča in drugih pesnikov, branje in recitiranje pesmi, pisanje in literarno ustvarjanje je bilo povezano z drugim študijskim krožkom. V njem so člani krožka oblikovali vsebine za aktivnosti in naloge, ki bodo učence osnovnih šol vodile na učni poti priljubljenega mestnega sprehajališča. Klopice, opremljene z verzijami Otona Župančiča, so spodbudile zamisel o postavitvi takšne poti.

Zvonka Potočar (zvonka.potocar@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Kaluma – klop, ki ob učenju povezuje ljudi ter združuje različne narodnosti in generacije

V okviru [TVU 2016](#) smo se na Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi ([AZM – LU](#)), kot koordinatorji prireditev na območju Maribora in okolice, povezali z avtorji projekta *Zgodba o klopeh in ljudeh*, katere idejni vodja je Liljana Jarh. Namen projekta je povezati različne avtorje (kot so arhitekti, kiparji, oblikovalci, slikarji), ki so pripravljeni podariti mestu Maribor in njegovim prebivalcem unikatno, umetniško oblikovano klop ter tako prispevati k umetniški vizualni podobi mesta. Hkrati imajo klopi tudi uporabno vrednost, aktivirajo prostor ter vabijo k druženju in povezovanju.

V čast nam je, da je pred našo zgradbo na Maistrovi ulici 5 na ogled in v uporabo postavljena že sedma klop po vrsti, ki nosi ime »KALUMA«. Izdelek je avtorsko delo ptujskega akademskega slikarja, grafika in kiparja Tomaža Plavca.

Kot je povedala Liljana Jarh, idejni vodja projekta: »... ime kakor tudi materiali niso naključno izbrani, temveč pomensko. Sporočilnost klopi je vezana na prostor, v katerega je ta umeščena in simbolizira poslanstvo AZM – LU ...«

Ponosni smo, da smo svečano otvoritev umetniške klopi, ki je potekala v četrtek, 16. junija 2016, ob 19.00 pred našo zgradbo, lahko umestili v program TVU 2016. Prireditev je bila hkrati tudi zaključek [Parade učenja](#), ki smo jo letos ponovno izvedli tudi v Mariboru. Več si preberite v [daljšem članku](#).

Vsaka klop je zgodba zase. Naša povezuje vse učeče, ki vstopajo v naš hram učenosti. To so osebe različnih generacij in narodnosti, ki se pri nas izobražujejo, usposabljujejo, opravljajo izpite ali nadgrajujejo svoje kompetence, tj. vsi, ki so del vseživljenjskega izobraževanja odraslih.

Vljudno vabljeni v Maribor in ne pozabite zaviti na Maistrovo ulico 5, kjer boste občudovali prav posebno klop. Več informacij in fotografije dogodka najdete na naši [spletni strani](#), na naši [Facebook strani](#); ter na [Facebook strani projekta Zgodba o klopeh in ljudeh](#).

Neža Bojnec Naterer (neza.bojnec@azm-lu.si), Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Kako razviti prenosljive kompetence z MOOC-i

Na trgu je vse več iskalcev zaposlitve s formalnimi kvalifikacijami in z univerzitetnimi diplomami, ob tem pa delodajalci vse pogosteje poročajo, da težko najdejo ustrezne kandidate – take, ki bodo imeli dobro razvite prenosljive kompetence in tudi določene poklicno specifične veščine. Projekt [DESTINY](#) –

Razvoj veščin mladih iskalcev zaposlitve z uporabo MOOC-ov (množičnih odprtih spletnih tečajev), v katerem sodeluje tudi Kadis, želi ponovno povezati sistem izobraževanja s trgom dela, spodbujati razvoj veščin in zmanjšati brezposelnost mladih z uporabo MOOC-ov. V projektu sodelujejo tako univerze kot zasebne organizacije iz štirih držav: Slovenije, Grčije, Združenega kraljestva in Španije.

V prejšnjem letu smo že opravili raziskavo med delodajalci iz štirih različnih branž (gospodarstvo, finance, pravo (Slovenija); inženiring (Gčrija); zdravstvo (Združeno kraljestvo); turizem (Španija)) in iskalci zaposlitve, s pomočjo katere smo identificirali deset prenosljivih in tri poklicno specifične kompetence, ki jih delodajalci pri iskalcih zaposlitve in zaposlenih najbolj pogrešajo.

V Sloveniji pripravljamo MOOC-e s področja poslovne komunikacije (neverbalna komunikacija, javno nastopanje, pogajanja itd.), upravljanja samega sebe (upravljanje s časom, postavljanje ciljev, samomotivacija itd.), ki jih pripravlja Kadis, Doba fakulteta pa je oblikovala MOOC na temo timskega dela. MOOC-i vključujejo več modulov, ki vsebujejo kratke video predstavitve, poleg tega pa so udeležencem na voljo tudi vaje, namenjene samostojnemu delu. MOOC-i bodo predvidoma pripravljene konec oktobra 2016, že zdaj pa vabimo vse, ki bi jih želeli preizkusiti, da se povežejo z nami.

Maruša Goršak (marusa.gorsak@kadis.si), Kadis

Razvoj inovativnih didaktičnih pristopov za učinkovito usposabljanje na delovnem mestu

Mnoga podjetja se že srečujejo z izzivom upokojevanja t. i. baby boom generacije, ki s seboj odnaša veliko znanja. Nekatera podjetja, še posebej srednje velika in majhna, pa zaradi trenutne gospodarske situacije in potrebe po racionalizaciji stroškov niso uspela zagotoviti strukturiranega prenosa znanja in ustrezno usposobljenih mentorjev. Kot kažejo izkušnje, učenje na delovnem mestu tudi sicer pogosto poteka neformalno in celo informalno, kar samo po sebi ni slabo, vseeno pa lahko pričakujemo kakovostnejše rezultate, če imajo zaposleni,

ki prevzemajo vlogo mentorjev in trenerjev, tudi potrebna didaktična znanja. V sklopu projekta [DIDO](#) – Razvoj inovativnih didaktičnih pristopov za učinkovito usposabljanje na delovnem mestu, v katerem sodeluje tudi Kadis, bomo skušali odgovoriti na novo vlogo vseh, ki se ukvarjajo s prenosom znanja in usposabljanjem na delovnem mestu.

Eden glavnih ciljev projekta je razvoj didaktičnega modela, na katerem bo temeljilo e-usposabljanje, namenjeno inštruktorjem, mentorjem in kadrovikom, da bodo tako lahko zagotovili kakovostno učenje na delovnem mestu, v katerega se vključujejo kvalificirani in nekvalificirani delavci ter tisti v prekarnih zaposlitvah. Za nami je uvodni sestanek, kjer smo med drugim zastavili temelje raziskave trenutnega stanja na področju prenosa znanj v podjetjih. O ključnih ugotovitvah, ki bodo začrtale program usposabljanja za mentorje, bomo partnerji iz sedmih držav podrobneje razglabljali na drugem projektnem sestanku v italijanskem Palermu konec oktobra 2016.

Maruša Goršak (marusa.gorsak@kadis.si), Kadis

Tudi vi pogrešate učinkovito orodje za karierno orientacijo?

Na Kadisu skupaj z mednarodnimi partnerji v sklopu projekta [Career Tree](#) (CaT) s polno paro soustvarjamo in razvijamo novo psihodiagnostično orodje, ki bo pomagalo mladim pri načrtovanju njihove kariere poti.

Psihološki test je multidimenzionalen in obsega 7 dimenzij: poklicni interesi, vrednote, osebnostne lastnosti in temperament, kognitivne sposobnosti, kompetence in podjetniška usmerjenost. Trenutno smo v fazi priprave in izvedbe pilotnega testiranja, ki bo v e-različici, zato želimo k sodelovanju povabiti čim več prostovoljcev. Pilotna skupina zajema osnovnošolce 8. in 9. razredov ter dijake zaključnih letnikov srednjih poklicnih, tehniških šol in gimnazij. Do zdaj so kontaktirane šole na naše veliko veselje izkazale interes za sodelovanje. Svetovalni delavci so sami izpostavili problematiko neodločenosti mladih in težav, s katerimi se soočajo pri načrtovanju kariere poti. Menijo, da jim bo to orodje pomagalo pri svetovanju. Orodje pomaga tudi uporabnikom samim, da bolje spoznajo sebe in se tako lažje odločijo za karierno pot.

Kaj bodo udeleženci pridobili s sodelovanjem v pilotni raziskavi?

- Učenci bodo prejeli podrobna osebna poročila ter opise predlaganih poklicev.
- Svetovalci delavci bodo prejeli priročnik z navodili za uporabo orodja ter s smernicami za delo z učenci.
- Vse šole, ki bodo sodelovale v pilotni raziskavi, bodo lahko eno leto brezplačno dostopale in uporabljale končno verzijo orodja CaT, ki bo na voljo na spletu.

Zainteresirani nam pišite na spodnji e-naslov.

Martina Gerbec (martina.gerbec@kadis.si), Kadis

IščemNasvet.si – nasveti in programi izobraževanj na spletnem mestu

Prvi začetki projekta IščemNasvet.si segajo v leto 2013, ko smo zasnovali idejo o skupni povezovalnosti strokovnjakov, ki so v interesu dobrobiti človeštva pripravljeni pokazati svoja znanja, izkušnje in ideje tudi drugim. Projekt združuje strokovnjake s področja psihologije, prava, transformacije, zavarovalništva, kadrovanja, gradbeništva in je odprt tudi za nove strokovne profile.

Na svojem portalu www.iscemnasvet.si združuje nasvete, pisne prispevke in programe izobraževanj, ki so namenjeni kolektivom v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, socialno varstvenih ustanovah in podjetjih. Celoten portal je namenjen širšemu krogu obiskovalcev različnih starostnih skupin, vse od laičnih bralcev do strokovnjakov različnih poklicnih profilov.

Osnovna vizija projekta je vpliv na

- vsesplošen dvig kulture in komuniciranja,
- zagotavljanje zdravih odnosov med ljudmi,
- rast in razvoj slehernega posameznika.

V okviru portala ima vsak strokovnjak možnost oglaševanja svojih storitev (svetovanja, terapije, priprava prispevkov) za dobo enega leta, ki je vezano na pripravo prispevkov.

V nekaj mesecih smo dosegli 20.000 ogledov spletnega portala, na kar smo še posebej ponosni.

Več o portalu IščemNasvet.si si oglejte na [spletni povezavi](#) ali nas kontaktirajte na telefon: 040 255 507.

Veselimo se sodelovanja z vami!

Ekipa IščemNasvet.si (info@iscemnasvet.si)

Višje strokovno izobraževanje je že 20 let zgodba o zaposljivosti

V letu 2016 obeležujemo 20-letnico nastanka višjega strokovnega izobraževanja v Sloveniji. Leta 1996 je namreč na pobudo gospodarstva nastalo prvih pet višjih strokovnih šol, v programe katerih so se v študijskem letu 1996/1997 vključili prvi študenti in študentke.

20 let
višjega strokovnega šolstva
v Sloveniji

Ob tej prelomnici bo 25. oktobra 2016 potekala slavnostna akademija v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju. Ta je priložnost za srečanje s posamezniki, ki vsak na svoj način pripomorejo k uspešni zgodbi višjega strokovnega šolstva – študentje, predavatelji, vodstvo ustanov ter predstavniki različnih podjetij, ki študentom omogočajo izvajanje praktičnega izobraževanja.

Kot govorniki bodo na akademiji nastopili ministrica [MIZŠ](#) dr. Maja Makovec Brenčič, predsednik Evropskega združenja institucij v visokem strokovnem šolstvu ([EURASHE](#)) Stéphane Lauwick ter predsednik uprave podjetja Postojnska jama Marjan Batagelj. Program bodo popestrili študenti in študentke višjih strokovnih šol s glasbeno-plesnimi točkami, ob koncu pa bomo podelili tudi priznanja [Skupnosti višjih strokovnih šol RS](#) najbolj zaslužnim posameznikom za razvoj višjega strokovnega izobraževanja v Sloveniji.

Več informacij dobite pri avtorici prispevka ([e-pošta](#) ali T: 031 244 709).

Jasmina Poličnik (skupnostvss@sc-celje.si), Skupnost višjih strokovnih šol RS

NE PREZRITE

Pripravljamo izobraževalno srečanje organizacij, nosilk zelenega znaka kakovosti

V četrtek, 27. oktobra, pripravljamo izobraževalno srečanje za predstavnike organizacij, ki imate do 31. marca 2017 veljavno pravico do uporabe Zelenega znaka kakovosti in boste pravico podaljševali že v naslednjem letu.

Na srečanju bomo sodelujoče seznanili z novostmi Pravidnika o podeljevanju in podaljševanju pravice do uporabe znaka kakovosti POKI in novim postopkom za pridobitev pravice do uporabe Zelenega znaka kakovosti ter jih usposobili za uporabo spletne aplikacije za oddajo vlog in dokazil organizacij v postopkih za podeljevanje in podaljševanje pravice do uporabe Zelenega znaka kakovosti.

Ugotavljanje izobraževalnih potreb posameznika in okolja

16. novembra na ACS pripravljamo delavnico, namenjeno vsem, ki delate na področju vzgoje in izobraževanja. Na njej boste spoznali preučevanje potreb kot kreativen proces, ki odraža človekovo celovitost (čustvenost, miselnost, telesnost, odsotnost) in njegovo/njeno vpetost v kulturno okolje. Spoznali boste tudi različne teoretične modele o ugotavljanju izobraževalnih potreb, različne metode za ugotavljanje potreb ipd. Več o delavnici si preberite [tukaj](#), kjer najdete tudi prijavnico.

Delavnica bo trajala 8 pedagoških ur, in sicer med 9.00 in 16.15, v prostorih ACS.

POSVETI, KONFERENCE

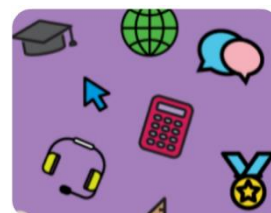
17. tradicionalna konferenca Izobraževalni management – Organizacijsko učenje, razvoj in coaching

Slovenija, Bled

Na konferenci bo tekla razprava o tem, kaj mora izobraževalec odraslih oz. izobraževalni manager vedeti o nevroznanosti in učenju odraslih. Konferenca bo mednarodno obarvana, na njej pa bodo razglasili tudi rezultate TOP 10 Izobraževalni management 2016. Več o konferenci

najdete na [spletni strani](#).

Karavanke in Alpska konvencija – priložnosti regionalnega razvoja (Karawanken und Alpenkonvention – Chancen regionaler Entwicklung)

Avstrija, Tinje

Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjah skupaj z Alpsko konvencijo, deželo Koroško, Evropsko akademijo v Bolzanu, Zveznim ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda na Dunaju, Ministrstvom za okolje in prostor v Ljubljani ter Zvezo alpske konvencije Koroška organizira celodnevno konferenco z naslovom Karavanke in Alpska konvencija – priložnosti regionalnega razvoja ([vabilo](#)). Dogodek je namenjen izmenjavi informacij o prednostnih temah demografskih sprememb, trajnostnega turizma in zelenega gospodarstva.

Konferenco bodo zaključili z okroglo mizo na temo Graditi mostove med Karavankami in Jadranom – večjezičnost in kulturna raznolikost kot gonilna sila za gospodarstvo in družbo naše regije ([vabilo](#)).

3rd PIAAC International Conference (3. Mednarodna konferenca PIAAC)

Španija, Madrid

OECD v sodelovanju s španskim ministrstvom za izobraževanje, kulturo in znanost in upravo mesta Madrid organizira mednarodno konferenco, katere namen je spodbujati uporaba podatkov PIAAC za pomoč pri reševanju pomembnih političnih vprašanj.

Podrobnosti o dogodku lahko najdete na [konferenčni spletni strani](#).

XXV. strokovno srečanje ravnateljic in ravnateljev osnovnega šolstva

Slovenija, Portorož

Program strokovnega srečanja je letos namenjen temi Učenec v učnem okolju 21. stoletja. Osredotočili se bodo na ključne dejavnike, ki kreirajo učno okolje in vplivajo na procese učenja in poučevanja, in sicer: vodenje in upravljanje vzgojno-izobraževalnih

zavodov, vpliv šole na razvoj socialnega in kulturnega kapitala učencev, pomen normativne ureditve za uspešno delo vzgojno-izobraževalnih zavodov ter spremljanje in zagotavljanje kakovosti v učnem okolju 21. stoletja. Vse informacije najdete na [spletni strani dogodka](#).

1st UNESCO Symposium on the Future of Education for Sustainable Development (ESD) (1. UNESCOV simpozij o prihodnosti izobraževanja za trajnostni razvoj (ITR))

Japonska, Omori

To je prvi v seriji simpozijev o prihodnosti izobraževanja za trajnostni razvoj. Na njih bodo strokovnjaki sorodnih disciplin, kot so vedenjski psihologi, ekonomisti, inženirji in politologi, ter strokovnjaki s področja izobraževanja za trajnostni obravnavali izzive, s katerimi se soočamo v spreminjajočem se svetu. Več lahko preberete [tukaj](#).

Konferenca Skozi knjige k pogovoru o starosti

Slovenija, Ljubljana

Zaključni dogodek projekta *Skozi knjige k pogovoru o starosti*, ki je v letu 2016 potekal pod okriljem Slovenske

nacionalne komisije za UNESCO, je konferenca z istim imenom. Poglede vodilnih strokovnjakov in raziskovalcev s področja literature in popularizacije branja, staranja in starostnih bolezni bodo združili na zaključni okrogli mizi, kjer bodo pretresli že utečene in nove možnosti povezovanja med znanostjo, literaturo in drugimi mediji ter nove kanale za osveščanje in izobraževanje o tematiki staranja. Več lahko preberete v [vabilu](#).

Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi (VIVID 2016)

Slovenija, Kranj (Fakulteta za organizacijske vede)

Konferenca je namenjena preučevanju novih načinov dela in skupnega življenja v vzgojno-izobraževalnem procesu, ki jih prinaša sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija. Teme letošnje konference so: digitalno opismenjevanje na vseh ravneh, od vrtca do univerze za tretje življenjsko obdobje, poučevanje

računalniških znanosti, didaktika e-poučevanja in učenja, priprava in uporaba e-gradiv in e-storitev, medijska pismenost in izobraževanje, izobraževalna računalniška omrežja, konceptualno učenje in tehnologije znanja ter umetna inteligenca v izobraževanju. Dogajanje bodo popestrile tudi izobraževalne delavnice. Več o konferenci najdete [tukaj](#), dodatne informacije pa so na voljo prek [e-pošte](#).

XXIII. strokovno srečanje ravnateljic in ravnateljev srednjega šolstva

Slovenija, Portorož

Tema letošnjih jesenskih srečanj je umeščenost dijakov v spreminjajoče se učno okolje 21. stoletja. Na srečanju se bodo osredotočili na ključne dejavnike, ki kreirajo učno okolje in vplivajo na procese učenja in poučevanja, in sicer: vodenje in upravljanje vzgojno-izobraževalnih zavodov, vpliv šole na razvoj

socialnega in kulturnega kapitala dijakov, pomen normativne ureditve za uspešno delo vzgojno-izobraževalnih zavodov ter spremljanje in zagotavljanje kakovosti v učnem okolju 21. stoletja. Vse informacije najdete na [spletni strani dogodka](#).

EAPRIL conference 2016 (Konferenca združenja EAPRIL)

Portugalska, Porto

Evropsko združenje za praktične raziskave o izboljšanju učenja (The European Association for Practitioner Research on Improving Learning – EAPRIL) prireja letno konferenco.

Letošnja tema je Izzivi digitalne dobe za izobraževanje, delo in učenje: raziskovalci in praktiki v dialogu (Challenges of the Digital Era for Education, Working and Learning: Researchers and Practitioners in Dialogue). Več si lahko preberete [tukaj](#).

Online Educa Berlin 2016: 22nd Global, Cross-sector Conference on Technology Supported Learning and Training (22. Globalna, medsektorska konferenca o s tehnologijo podprtem učenju in usposabljanju)

Nemčija, Berlin

Online Educa Berlin je največja svetovna konferenca o e-izobraževanju v podjetjih, izobraževalnih organizacijah in drugih organizacijah javnega sektorja. Vsakoletni dogodek, ki spodbuja mednarodno povezovanje in raziskovanje inovativnih rešitev, ponuja strokovnjakom in uporabnikom

e-izobraževanja iz vsega sveta forum za izmenjavo idej. Informacije o dogodku so objavljene na [konferenčni spletni strani](#).

Evropski teden poklicnih spretnosti 2016 (European Vocational Skills Week 2016)

Belgija, Bruselj

Prvi festival s tem nazivom so si pod sloganom *Odkrij svoj talent!* zamislili v Direktoratu za zaposlovanje, socialne zadeve in vključenost pri Evropski komisiji. Njegov namen je povečati privlačnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja za posameznike vseh starosti. To želijo doseči s predstavitvami kakovostnih primerov, zgodb učečih se in drugimi dejavnostmi, ki bodo potekale v Bruslju in državah članicah EU. Osrednji dogodek bo konferenca ključnih deležnikov iz vse Evrope, 6. in 7. decembra v Bruslju. Gre za pobudo, ki močno zadeva izobraževanje odraslih, zato bomo o njej podrobneje pisali tudi v naslednjih izdajah e-Novičk, prve informacije pa lahko najdete [tukaj](#).

KNJIŽNICA ACS

Septembrska številka revije Skillset&match

V novi številki Cedefopove revije za promocijo učenja za delo [Skillset&match](#) najdemo pogled v [Novi program znanj in spretnosti za Evropo \(New skills agenda for Europe\)](#) in kako lahko ta povečajo zaposljivost, konkurenčnost in rast. O njej govori tudi direktor Direktorata za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje v intervjuju, ki ga prav tako najdete v tej številki.

Poleg tega si lahko preberete še dva intervjuja, tj. z namestnikom grškega ministra za delo in direktorjem Mednarodnega filmskega festivala Thessaloniki. V tokratni številki najdemo tudi prispevek o tem, kako se na Nizozemskem spopadajo z osipom.

Kot vedno lahko brskate tudi po najnovejših Cedefopovih [publikacijah](#) in pogledate prihajajoče dogodke.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Obrazovanje odraslih/Adult education – časopis za obrazovanje odraslih i kulturu

V prvi številki leta 2016 med drugim najdemo tudi prispevka o prepoznavanju, priznavanju in akreditaciji poklicnega izobraževanja odraslih v Bosni in Hercegovini ter o razvoju profesionalnega novinarstva v tej državi.

Da bi izboljšali izobraževalno delo z odraslimi, revija ponuja pregled osnovnega teoretičnega in praktičnega znanja na področju izobraževanja odraslih. Izhaja dvakrat letno, izdaja pa jo Založba bosanskega kulturnega centra v Sarajevu s finančno podporo Inštituta za mednarodno sodelovanje nemškega združenja za izobraževanje odraslih – urad v Sarajevu (DVV International).

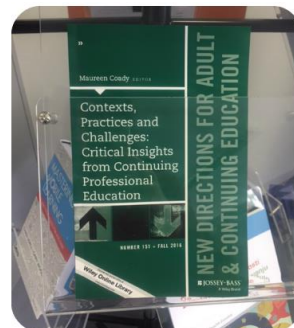
Številke so na voljo tudi v naši knjižnici.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Nova številka v zbirki *New Directions for Adult and Continuing Education*

Vseživljenjsko učenje je pomembno tako za vsakdanje življenje kot za delo. Osrednja tema številke z naslovom *Contexts, Practices and Challenges: Critical Insights from Continuing Professional Education* je stalno strokovno izobraževanje, krovni izraz za opis formalnih in neformalnih učnih priložnosti, ki omogočajo zaposlenim, da se še naprej učijo in ohranjajo svojo strokovno usposobljenost.

Publikacija vsebuje raziskave, analize, vprašanja in kritike trendov stalnega strokovnega izobraževanja. To je že 151. številka v zbirki [New Directions for Adult and Continuing Education](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

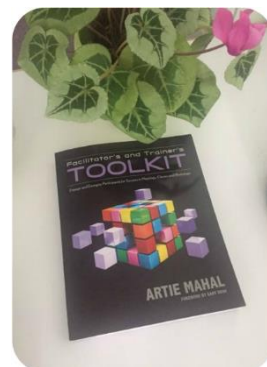
Novo v knjižnici

Facilitator's and Trainers TOOLKIT, Engage and Energize Participants for Success in Meetings, Classes and Workshops

Avtor: Artie Mahal, Technics Publications, 2014

Publikacija ponuja strokovne okvire, tehnike in orodja za vodenje sestankov, sej in delavnic ter prenos znanja z izobraževanjem in usposabljanjem. Osredotoča se na preizkušene metode, vsebuje pa tudi veliko novih in inovativnih idej, ki jih je avtor razvil skozi svoje večdesetletne izkušnje.

Knjiga je namenjena širokemu občinstvu, med katerim so tudi vodstveni kadri, menedžerji, delavci, strokovnjaki, vzgojitelji, trenerji in svetovalci – ne glede na panogo ali vrsto organizacije in njihove strokovne prakse. Publikacija ponuja praktičen nabor orodij in tehnik, ki se uporabljajo pri poenostavitvi, ter predloge in primere o tem, kdaj in kako uporabiti posamezno orodje. Več o knjigi najdete [tukaj](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

**vsak dan
prinese nova
(spo)znanja**

Za obisk knjižnice se uporabniki predhodno dogodite po telefonu, e-pošti ali Facebooku. Skupaj bomo našli termin, ki vam ustreza.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Simona Kavčič (T: 01 5842 575, E: simona.kavcic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zgajster | Jezikovni pregled: Simona Kavčič | Računalniška postavitev: Simona Kavčič | Korektorici: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.